

กลยุทธ์การบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น โดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร

ลัญระวี ปฏิพิมพาคม*

Received: 8 September 2022

Revised: 14 September 2023

Accepted: 27 September 2023

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาและกลยุทธ์การบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูภาษาญี่ปุ่นในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 123 คน ได้มาจากการเทียบตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตอบสนอง ชนิด 5 มาตรา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนั้นลำดับความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารนวัตกรรมการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน การประเมินผล และการวิเคราะห์ผู้เรียน 2) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยครูสอนภาษาญี่ปุ่นต้องการให้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ การเลือกเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนภาษาญี่ปุ่น 3) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียน ด้านการวิเคราะห์เทคโนโลยี ด้านการวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ ด้านการออกแบบ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี และ 4) กลยุทธ์การบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์หลัก และ 7 กลยุทธ์ย่อย

บทความวิจัย

บทคัดย่อ

คำสำคัญ

กลยุทธ์การบริหาร;
การเรียนการสอน;
 ภาษาญี่ปุ่น;
 เทคโนโลยี;
 มัธยมศึกษา

* นิสิตระดับดุขะฎิบัถนทิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ติดต่อได้ที่:

Technology-Based Japanese Language Teaching and Learning Innovation Management Strategies in Upper Secondary Schools in Bangkok

Lunravee Patipimpakom *

Received: 8 September 2022

Revised: 14 September 2023

Accepted: 27 September 2023

The purpose of this research was to investigate the current state and the desirable state of, as well as the priority needs for the development and the management strategies for technology-based Japanese language teaching innovation in upper secondary schools in Bangkok. The sample consisted of 123 secondary school Japanese language teachers in Bangkok, which was obtained in simple random sampling by using Krejcie and Morgan's table for sample size determination. The employed instrument was a five-point rating scale double-response estimator type questionnaire dealing with the current and the desirable state of the technology-based Japanese language teaching innovation management with the reliability coefficients of .90. The statistical data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, Priority Needs Index modified ($PNI_{modified}$), and content analysis.

The results showed that: 1) the overall current state of the technology-based Japanese language teaching innovation management was found at a high level which can be sorted in the following order: teaching by using the technology, assessment and the student analysis; 2) the overall and individually considered aspects related to the desirable state of the technology-based Japanese language teaching innovation management were found at the highest level in which Japanese teachers need to analyse the learners, followed by the choice of the technology used in learning Japanese; 3) the priority needs for the development of technology-based Japanese language teaching innovation management can be sorted in the following order: student analysis, technology analysis, learning concept analysis, technology-based learning management design, technology-based authentic assessment, and technology-based learning management; and 4) there were 2 main strategies and 7 sub-strategies for technology-based Japanese language teaching innovation management.

Research Article

Abstract

Keywords

management strategies;
teaching;
Japanese language;
technology;
secondary schools

* Doctoral Candidate in Eastern Languages, Faculty of Humanities, Kasetsart University, e-mail: lunravee.pat@ku.th

1. บทนำ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่สองมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ภาษาต่างประเทศได้มีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ๆ นอกจากภาษาอังกฤษแล้ว ภาษาของประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่อย่างประเทศญี่ปุ่นก็มีความสำคัญมากขึ้นตามลำดับซึ่งจะสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่มีการขยายตัว เนื่องจากการติดต่อสื่อสารจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ภาษาเป็นสื่อกลาง รวมถึงการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศยังเป็นสะพานเชื่อมวัฒนธรรมที่แตกต่างกันเข้าด้วยกัน สำหรับคนไทย ภาษาญี่ปุ่นได้เข้ามามีอิทธิพลเนื่องจากธุรกิจและการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ปีหนึ่งๆ จะมีนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ประเทศไทยสร้างรายได้ให้กับประเทศได้ เนื่องจากนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเป็นกลุ่มบุคคลที่มีคุณภาพเตรียมข้อมูลในการท่องเที่ยวมาเป็นอย่างดี ชอบท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และชอบช้อปปิ้ง (พัทริยา หลักเพชร, 2560, น. 22-23) รวมถึงนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้น คนไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านภาษาญี่ปุ่นเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 อ้างถึงใน สุมาลี วังทรายทอง, 2562) กระทรวงศึกษาธิการได้ระบุความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยจัดให้มีการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ การประกอบอาชีพ การเรียนรู้วัฒนธรรม และการสร้างความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้ เจแปนฟาวนด์ชั่น กรุงเทพฯ ได้ยืนยันว่า ตั้งแต่ปี 2015 มีคนไทยสนใจเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะฟัง พูด อ่านและเขียน และสามารถสื่อสารขั้นพื้นฐาน เข้าใจวัฒนธรรมญี่ปุ่น เข้าถึงวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น รวมถึงการมีเจตคติที่ดีต่อภาษาญี่ปุ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 10)

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยให้โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายดำเนินการเปิดแผนการเรียนศิลป์-ภาษาญี่ปุ่น มีปริมาณนักเรียนที่สนใจเรียนเพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ปี อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นก็พบปัญหา ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการใช้ภาษา คือเมื่อเรียนภาษาญี่ปุ่นแล้วไม่มีโอกาสได้ใช้จริงในชีวิตประจำวันมากนัก รวมถึงการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นมักจะยึดติดกับตำราและการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ มุ่งเน้นตัวภาษามากเกินไป แต่ไม่ได้ส่งเสริมให้นำไปใช้ในการสื่อสารจริงในชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังมีการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนน้อย ไม่มีรูปแบบการสอนที่เหมาะสม และในห้องหนึ่งๆ จะมีผู้เรียนเป็นจำนวนมากส่งผลให้การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร (สุมาลี วังทรายทอง, 2562, น. 4) จึงได้มีการนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานมาใช้ แนวคิดดังกล่าวมีพื้นฐานมาจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีส่งผลให้การทำงานมีความสร้างสรรค์มากขึ้น โดยประเทศที่พัฒนาแล้วก็จะมีการหรืออาชีพที่เป็นงานสร้างสรรค์ เช่น การวิจัย การพัฒนา การออกแบบ กระทั่งการตลาดและงานขาย ส่วนประเทศที่กำลังพัฒนา ลักษณะงานที่ทำงานจะเน้นเครื่องจักรและงานที่ทำโดยแรงงานคน แรงงานเหล่านี้ก็จะลดปริมาณลงไปเรื่อยๆ เพราะทุกงานจะใช้เทคโนโลยีมาทดแทน เพราะฉะนั้นการจัดการเรียนรู้จึงต้องเร่งพัฒนาให้มีสมรรถนะในการทำงานอย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ ซึ่งสมรรถนะก็เป็นผลเนื่องมาจากการมีความรู้ มีทักษะ ที่สำคัญคือมีคุณลักษณะที่มีอยู่ในตนเอง นำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

ว่าขณะนี้เทคโนโลยี มีความก้าวหน้าในลักษณะและรูปแบบใดบ้าง ทั้งทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีใหม่ๆ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของตนเอง โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) เนื้อหา เป็นข้อความ ภาพ หรือคลิป เรียกรวมนกันว่า digital content 2) มีอุปกรณ์ digital ซึ่งจะเป็นสื่อที่จะเข้าถึง digital content และ 3) มีกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอนและเป็นระบบ (มูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี, 2565) โดยลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อออนไลน์หรือสื่อจากระบบคอมพิวเตอร์ 2) มีเนื้อหาดิจิทัลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3) เป็นการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลของผู้เรียน 4) ผู้สอนจะมีบทบาทในการสนับสนุนการเรียนรู้ 5) การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน 6) การเรียนรู้เนื้อหาที่มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบัน และ 7) มีความยืดหยุ่นทางด้านเวลาและวิธีการเรียนรู้ จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนบนฐานเทคโนโลยีประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน 2) การวิเคราะห์เทคโนโลยี 3) การวิเคราะห์แนวคิด 4) การออกแบบการเรียนรู้บนฐานเทคโนโลยี 5) การจัดการเรียนรู้นบนฐานเทคโนโลยี และ 6) การประเมินตามสภาพจริงบนฐานเทคโนโลยี ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะการใช้เทคโนโลยี การสร้างความรู้และพัฒนางาน การบูรณาการการใช้เทคโนโลยีกับการวิเคราะห์ปัญหาและการทำงาน รวมถึงมีทัศนคติเชิงบวกกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

จากการสำรวจของเจแปนฟาวน์เดชันพบว่า ใน พ.ศ. 2561 ประเทศไทยมีผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นจำนวน 173,817 คน มีสถาบันการสอนภาษาญี่ปุ่นจำนวน 606 แห่ง และมีผู้สอนจำนวน 1,911 คน เมื่อเปรียบเทียบกับ พ.ศ. 2557 พบว่า ทั้งจำนวนผู้เรียน สถาบันการสอนและครูผู้สอนมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน (Japan Foundation, 2016) แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของภาษาญี่ปุ่นที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพในอนาคตของเยาวชน ภาครัฐจึงได้มีการส่งเสริมให้มีการเรียนภาษาญี่ปุ่นในหลักสูตรแกนกลาง นอกจากนี้การเรียนภาษาญี่ปุ่นในปัจจุบันได้มีการนำกลยุทธ์มาใช้เพื่อสนับสนุนการเรียน เช่น การศึกษาของเทววิช เสวตไอยาราม (2559, น. 59-78) พบว่า ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยใช้กลยุทธ์ทั้งแบบ Top-down และแบบ Bottom-up ส่วนการศึกษาของเพ็ญวารี วิจิตรเวชไพศาล, สุวิมล นภาพ่องกุล, และลัดดา ชัยศักดิ์เลิศ (2559, น. 93) พบว่า การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในโลกสังคมออนไลน์สามารถช่วยในกระบวนการเรียนรู้ภาษาได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่ในขณะเดียวกันผู้เรียนยังประสบปัญหาในการเรียนภาษาญี่ปุ่น ดังเช่นการศึกษาของภรณ์ีย์ พินันโสติดกุล และยูมิโกะ นามาโมะโตะ (2562, น. 26-28) พบว่า ผู้เรียนไม่มีความเข้าใจ หรือไม่มีการฝึกทักษะพื้นฐานทางการเขียนโครงสร้างไวยากรณ์ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกลำบาก ท้อแท้และเลิกสนใจภาษาญี่ปุ่นไปในที่สุด กอปรกับในปัจจุบันยังมีภาษาต่างประเทศอีกหลายภาษาที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาหรือการประกอบอาชีพในประเทศไทย ทั้งภาษาจีน ภาษาเกาหลี ภาษาฝรั่งเศส

สำหรับพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครมีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่จัดการเรียนการสอนในแผนการเรียนศิลป์-ญี่ปุ่น จำนวน 35 แห่ง เช่น โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา โรงเรียนหอวัง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จากการสำรวจของผู้วิจัย มีจำนวนนักเรียนเข้าศึกษาต่อในแผนการเรียนนี้มากขึ้นร้อยละ 11.25 ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจ แต่ในขณะเดียวกันการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยมีประเด็นน่าสนใจคือ ผู้เรียนยังกลัวพูดผิด เรียนเพื่อสอบ ไม่ได้ใช้บ่อยๆ และไม่รู้จักคำศัพท์ ซึ่งปัญหานี้ควรได้รับการแก้ไข เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะทางด้านภาษาญี่ปุ่นไปใช้งานได้จริงในชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงาน (กนกวรรณ เลหาบุรณะกิจ คะตะกิริ, 2561, น. 335) จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในปัจจุบันจำเป็นต้องมีนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การเรียนภาษาญี่ปุ่นมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง

ผู้วิจัยในฐานะครูสอนภาษาญี่ปุ่นจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวัตรกรรมการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ว่าควรมีการพัฒนาในด้านใดบ้าง เพื่อให้การจัดการเรียนสอนภาษาญี่ปุ่นบรรลุเป้าหมายคือการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นได้ทั้งในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารวัตรกรรมการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวัตรกรรมการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารวัตรกรรมการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษากลยุทธ์การบริหารวัตรกรรมการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร

3. นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. **วัตรกรรมการเรียนการสอน** หมายถึง สิ่งใหม่ๆ ที่สร้างขึ้นมาเพื่อช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนหรือพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ แนวคิด รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา เป็นการใช้ระบบในการปรับปรุงและคิดค้นพัฒนาวิธีสอนแบบใหม่ๆ เป็นการใช่วิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนในรูปแบบต่างๆ
2. **การเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน** หมายถึง การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่มีเนื้อหาเป็นดิจิทัล มีอุปกรณ์/ เครื่องมือดิจิทัลและกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบ
3. **สภาพปัจจุบัน** หมายถึง สภาพที่ปรากฏขึ้นจริงในปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร
4. **สภาพที่พึงประสงค์** หมายถึง พฤติกรรมหรือความสามารถของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน
5. **การประเมินความต้องการจำเป็น** หมายถึง กระบวนการที่ช่วยในการจัดลำดับความสำคัญในความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น โดยข้อมูลที่ได้จากบุคคลสามารถนำมาสู่การตัดสินใจ วางแผน กำหนดแนวทางการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวกหรือเชิงสร้างสรรค์ของการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร

6. กลยุทธ์การบริหาร หมายถึง การบริหารอย่างเป็นระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำและอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอน โดยผ่านการตัดสินใจและประเมินแล้วว่าเหมาะสมกับสภาพขององค์กรนั้น

7. โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่จัดการสอนศิลป์-ภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 35 แห่ง

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครได้กำหนดประชากรเป็นครูสอนภาษาญี่ปุ่นที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2565 จำนวน 175 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน สุทรนุ ศรีไสย์, 2551, น. 132-133) โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและกลยุทธ์การบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานใน 6 ประเด็น ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน 2) การวิเคราะห์เทคโนโลยี 3) การวิเคราะห์แนวคิดการจัดการเรียนรู้ 4) การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี 5) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี และ 6) การประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้เทคโนโลยี โดยดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนกันยายน 2564-มีนาคม 2565

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาเอง แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การสอนภาษาญี่ปุ่น มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (check list) ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน 2) การวิเคราะห์เทคโนโลยี 3) การวิเคราะห์แนวคิดการจัดการเรียนรู้ 4) การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี 5) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี และ 6) การประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้เทคโนโลยี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตอบสนองคู่ (Duel-response format questionnaire) เป็นแบบมาตรประมาณค่า (rating scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด จากนั้นนำเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลไปหาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา จำนวน 2 คน และด้านภาษาญี่ปุ่น จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน จากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง พบว่าข้อคำถามมีค่า IOC ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ข้อคำถามอยู่ในระดับใช้ได้ และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551, น. 96-98) ค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .90

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยประสานโรงเรียนเพื่อขอรับรายชื่อของครูสอนภาษาญี่ปุ่นและประสานครูสอนภาษาญี่ปุ่นทางโทรศัพท์และดำเนินการเพิ่มเพื่อนในบัญชี Line โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (google form) ซึ่งตอบกลับมามีภายใน 1-7 วันและมีกลุ่มตัวอย่างตอบกลับมา จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 97.56 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วจึงนำไป

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การหาค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น หรือ $PNI_{modified}$ และวิเคราะห์เนื้อหา

5. ผลการศึกษา

5.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร

สภาพปัจจุบันของการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.37) ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.45) ด้านการวิเคราะห์เทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.43) ด้านการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.46) และด้านการวิเคราะห์ผู้เรียน ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีการประเมินความพร้อมด้านประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นก่อนเริ่มการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.67) และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีการประเมินความพร้อมด้านสังคมและความรู้รอบตัวเกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่น ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.85)

5.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.15) เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.15) ด้านการวิเคราะห์เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.22) ด้านการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.25) ด้านการประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.26) ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.30) และด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.32) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีการประเมินความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจก่อนเริ่มการเรียนการสอน ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ครูผู้สอนประเมินความรู้ของผู้เรียนก่อนเริ่มเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.56)

5.3 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานที่มีลำดับความต้องการสูงสุด ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียน ($PNI_{modified} = 0.35$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์เทคโนโลยี ($PNI_{modified} = 0.29$) ด้านการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.328$) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี ($PNI_{modified} = 0.27$) ด้านการประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้เทคโนโลยี ($PNI_{modified} = 0.26$) และด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี ($PNI_{modified} = 0.26$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาดัชนีความต้องการจำเป็นรายข้อสูงสุด คือ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีการประเมินความพร้อมด้านความรู้และระดับสติปัญญาของผู้เรียนก่อนเริ่มการเรียนการสอน ($PNI_{modified} = 0.46$)

5.4 กลยุทธ์การบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร

การศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่ากลยุทธ์การบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น มี 2 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 มุ่งพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเชิงประจักษ์ และกลยุทธ์ที่ 2 ทุ่มเทและผลักดันปัจจัยหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นสู่ความเป็นเลิศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 มุ่งพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเชิงประจักษ์

- 1) กำหนดนโยบายหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้เรียนเชิงประจักษ์เพื่อประเมินคุณภาพผู้เรียนก่อนเริ่มเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าร่วมอบรมและพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้ศึกษาต่อเฉพาะทางในระดับปริญญาโทหรือการอบรมเพิ่มเติมและทัศนศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่น

กลยุทธ์ที่ 2 ทุ่มเทและผลักดันปัจจัยหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นสู่ความเป็นเลิศ

- 1) จัดหาโปรแกรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่จำเป็นและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
- 2) พัฒนาครูผู้สอนให้เลือ่วิธีการสอนภาษาญี่ปุ่นที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
- 3) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานที่มีคุณภาพและทันสมัยให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่ออย่างรวดเร็ว
- 4) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

6. การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลวิจัยได้ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน 2551 คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและสามารถสื่อสารขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพตามสถานการณ์ **1) สภาพปัจจุบันของการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมการเรียนภาษาญี่ปุ่นในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับวิเนส จันทะวงษ์ศรี และคณะ (2562, น. 81) ที่กล่าวว่า คนที่สามารถพูดภาษาญี่ปุ่นได้จะทำให้สามารถร่วมทำงานกับพันธมิตรในประเทศญี่ปุ่น และได้รับความไว้วางใจมากกว่าบุคคลที่พูดภาษาญี่ปุ่นไม่ได้ พร้อมทั้งโอกาสที่จะเติบโตในหน้าที่การงานและได้รับสวัสดิการที่ดีก็มีมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้เทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เพราะการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนหลากหลายและมุ่งเน้นให้ผู้เรียนตื่นตัว นำไปสู่การเรียนรู้เชิงลึก คาจิอุระ (梶浦真, 2015, pp. 31-32) สอดคล้องกับปิยะดา เนียมสุวรรณ (2564, น. ค.) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ว่าสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนคือการวัดประเมินผลที่ควรเปลี่ยนจากรูปแบบการสอนเนื้อหาเป็นรูปแบบอื่นร่วมด้วย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสังคมโลกได้จริงตามบริบท รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ได้ (สมบัติ คชสิทธิ์, จันทน์ อินทรสุต, และชนกร สุวรรณพฤติ, 2560, น. 175) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับธิษณา ศรีธำรัตน์ธนา (2562, น. 11) ที่พบว่าการวัดประเมินผลในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศควรประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยเน้นการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด ส่วนการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นการทำความเข้าใจกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดก่อนเริ่มทำการสอนซึ่งถือเป็นงานที่ครูจะต้องผ่านการเรียนรู้และอบรมเกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคการวิเคราะห์ผู้เรียน รวมถึงการมีประสบการณ์ ซึ่งกลุ่มครูที่ให้ข้อมูลเป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงวัยที่มีประสบการณ์ไม่มากนัก ทำให้การวิเคราะห์ผู้เรียนยังไม่เป็นไปตามที่ควรจะเป็น และยังสอดคล้องกับภรณ์ย์ พินันโสติกุล และยูมิโกะ ยามาโมโตะ (2562, น. 26) ที่พบว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาญี่ปุ่นก่อนเข้าเรียนและผู้เรียนมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นของตนเองในอนาคตอย่างไร เพื่อนำมากำหนดหรือออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนหรือการเลือกใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน

2) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาญี่ปุ่น) ให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพราะภาษาต่างประเทศที่สองนอกเหนือจากภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ทำให้ประเทศไทยต้องเพิ่มขีดความสามารถของคนด้วยการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทางภาษา เพื่อใช้ในการสื่อสาร

การศึกษา และการประกอบอาชีพ อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น สถานศึกษาต่างๆ จัดทำหลักสูตรเอง ยังไม่มีหลักสูตรเฉพาะตามมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ส่งผลให้ไม่มีมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นนักวิชาการและหน่วยงานที่ควบคุมมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการต้องตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและเป็นไปตามมาตรฐานสากลของเจ้าของภาษาด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวิเคราะห์ผู้เรียน เพราะจุดมุ่งหมายของการเรียนภาษาญี่ปุ่นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และแสดงออก รวมถึงสามารถใช้ภาษาในการแสวงหาความรู้ ศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี วิถีคิด วิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น สามารถเปรียบเทียบและถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยด้วยภาษาญี่ปุ่นอย่างสร้างสรรค์ และมีเจตคติที่ดีต่อภาษาญี่ปุ่น แต่การที่จะทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติข้างต้นนั้น ผู้สอนจำเป็นจะต้องศึกษาและเข้าใจลักษณะของผู้เรียนซึ่งมีความแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะแรงจูงใจในการเรียนให้ประสบความสำเร็จตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ สอดคล้องกับธินา ศรีทวารัตน์ธนา (2562, น. 13) ที่กล่าวว่าปัจจัยสำคัญในการเรียนภาษาต่างประเทศอยู่ที่ผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนต้องเรียนรู้และพยายามปรับตัวกับวิธีการเรียนที่ต่างจากการเรียนปกติในชั้นเรียนให้ได้ ต้องมีวินัยในการเรียน และต้องมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่เหมาะสมระหว่างเรียนอีกด้วย ซึ่งบางครั้งอุปกรณ์ไม่สามารถสนับสนุนบุคลกรของตนเองได้อย่างเพียงพอ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในบางพื้นที่ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชลลิตา กมุทธาไชย (2563, น. 302) ที่พบว่าการเข้าใจผู้เรียนต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ผู้สอนต้องกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางด้านภาษาของแต่ละคนเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมถึงการสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง จะทำให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารตลอดเวลาที่สอน ส่วนการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเป็นด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด เพราะปัจจุบันมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานเกิดขึ้นมากมาย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ครูผู้สอนต้องเรียนรู้การเตรียมการสอนที่ต้องใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ มีบทบาทเป็นอย่างมากในการเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนภาษาประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ผู้สอนต้องพิจารณาภาวะของผู้เรียนด้วยว่าสื่อประเภทใดและวิธีการสอนแบบใดจึงจะเหมาะสมที่สุดกับแต่ละระดับชั้น เพราะการรับรู้และความรับผิดชอบต่อการเรียนของแต่ละระดับชั้นมีความแตกต่างกัน ส่วนการประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับจะสามารถนำไปปรับใช้ในโอกาสใดอย่างไร หากผู้สอนได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาตนเองทางด้านการออกแบบและผลิตสื่อโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

3) การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าความต้องการจำเป็นสูงสุดที่ต้องการพัฒนา คือ การมุ่งเน้นการวิเคราะห์ผู้เรียน เพราะการวิเคราะห์ผู้เรียนทำให้ผู้สอนทราบว่า ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะการใช้สื่อการเรียนการสอน เพราะการที่จะใช้สื่อให้ได้ผลดี ย่อมจะต้องเลือกสื่อให้มีความสัมพันธ์กับผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของผู้เรียน เช่น อายุ ระดับความรู้ สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของผู้เรียน ถึงแม้ว่าลักษณะทั่วไปของผู้เรียนจะไม่มี ความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียนก็ตาม แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถตัดสินใจระดับของบทเรียนและเพื่อเลือกตัวอย่างของเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ ส่วนลักษณะเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคนนั้นนับว่ามีส่วนสำคัญโดยตรงกับเนื้อหาบทเรียน ตลอดจนสื่อการสอนและวิธีการที่จะนำมาใช้ในการสอน สอดคล้องกับดารณี เอื้อชนะจิต (2561, น. 50-51) ที่ได้กล่าวว่า

หลักการวิเคราะห์ผู้เรียนประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไป เช่น เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน ระดับสติปัญญา เชื้อชาติ ศาสนา เป็นต้น เพื่อทราบถึงธรรมชาติของผู้เรียนว่ามีความแตกต่างกันในด้านใดบ้าง โดยเฉพาะด้าน สติปัญญา ความถนัดและความสนใจ (2) การวิเคราะห์ประสบการณ์และพื้นความรู้เดิม (3) ทศนคติต่อเนื้อหาและ วิธีการที่จะเรียน (4) วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนมีการรับรู้แตกต่างกันหากได้รับวิธีการสอนที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสรุปได้ว่าการวิเคราะห์ผู้เรียนสามารถบ่งบอกความพร้อมของผู้เรียนได้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านสติปัญญา ด้านพฤติกรรม ด้านร่างกายและจิตใจ และด้านสังคม ซึ่งการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นก็เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นความเฉพาะด้านของเนื้อหาและผู้เรียนก็มีลักษณะที่เป็นบุคคลที่มีความสนใจเป็นกรณีพิเศษเนื่องจากเป็นวิชาเลือกเรียน ดังนั้นหากผู้สอนได้ดำเนินการวิเคราะห์ผู้เรียนจะทำให้ทราบถึงข้อมูลและความพร้อมต่าง ๆ ของผู้เรียนเพื่อนำมาวางแผนการสอน รวมถึงนำมาเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและสามารถทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ ดังนั้นการพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผู้เรียนโดยเริ่มจากการกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติ และพัฒนาครูโดยการศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ วัฒนธรรมญี่ปุ่นจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นประสบความสำเร็จได้ สอดคล้องกับบุญรอด โชติวชิรา (2565, น. 170-182) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ภาษาในฐานะภาษาต่างประเทศพบว่าปัจจัยสำคัญที่จะนำมาเป็นข้อมูลประกอบในการวางแผนการจัดการเรียน การสอน ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านบริบทและสภาพแวดล้อม เช่น สังคมหรือวัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจและ เทคโนโลยี (2) ปัจจัยด้านกระบวนการ ประกอบด้วยการจัดโครงสร้าง การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ การบริหารหลักสูตร การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา การพัฒนาครูผู้สอน กระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับสมพงษ์ วิทิตศักดิ์พันธุ์ (Witthayasakphan, 2006) ที่ได้นำเสนอหลักการพื้นฐานในการสอนภาษา ในฐานะภาษาต่างประเทศไว้ 9 ประการ ได้แก่ (1) การรู้จักผู้เรียน (2) จำนวนผู้เรียน (3) ระยะเวลาในการจัดการ เรียนการสอน (4) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม (5) การสร้างบทเรียนที่เหมาะสม (6) การสร้างสื่อการสอนและ สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (7) การสร้างสรรค์กลวิธีการสอนและกิจกรรมในห้องเรียน (8) การจัดกิจกรรม การเรียนรู้นอกห้องเรียน และ (9) การวัดและประเมินผล

7. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครควรมีการประเมินสภาพการจัดการเรียน การสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียน เพื่อจะได้กำหนดแนวทางหรือ วิธีการในการบริหารนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

2) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนภาษาญี่ปุ่นจะต้องกำหนด วิธีการและวิเคราะห์ผู้เรียนทั้ง 1) ความพร้อมด้านความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ 2) ความพร้อมด้าน สติปัญญา 3) ความพร้อมด้านพฤติกรรม 4) ความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจ และ 5) ความพร้อมด้านสังคม ให้มากที่สุด

ให้เหมาะสมมากที่สุด ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนภาษาญี่ปุ่นอย่างมีประสิทธิภาพได้

3) การเลือกใช้เทคโนโลยีสำหรับการเรียนภาษาญี่ปุ่นต้องคำนึงถึงความพร้อมของแต่ละโรงเรียน ที่สำคัญคือ ครูผู้สอนจะต้องสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นได้เป็นอย่างดีและเทคโนโลยีจะต้องมีความหลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น

4) การกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นของแต่ละโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นเป็นระบบ มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนจะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่

7.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานระหว่างโรงเรียนของรัฐกับโรงเรียนเอกชน

2) ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดของกรุงเทพมหานคร (ในฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ)

รายการอ้างอิง

- กนกวรรณ เลหาบุระกิจ คตะกิริ. (2561). การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบต้นตัวและไตรตรอง. *วารสารอักษรศาสตร์*, 47(2), 331-391.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นและภาษาเยอรมันตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชลลลิตา กมฺุทธภักไชย. (2563). แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ในรายวิชาการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา. *วารสารพิบูล*, 18(1), 291-307.
- ดารณี เอื้อชนะจิต. (2561). การวิเคราะห์ผู้เรียนและการทบทวนบทเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 37(1), 49-58.
- เดวิซ เสวตไอยาราม. (2559). กลยุทธ์การอ่านของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยที่มีความสามารถต่างกัน. *วารสารญี่ปุ่นศึกษา*, 3(2), 59-78.
- ธินดา ศรีทราตันธนา. (2562). การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในวิถีชีวิตใหม่ในบริบทการศึกษาของประเทศไทย. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 20(3), 1-15.
- บุญรอด โชติวชิรา. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศ กรุงเทพมหานคร (MUFL) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 22(4), 170-182.
- ปิยะดา เนียมสุวรรณ. (2564). *การศึกษากิจการการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในรูปแบบวิถีชีวิตใหม่ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต)*. วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- พัทธยา หลักเพชร. (2560). การจำแนกกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นด้วยเทคนิคการวิเคราะห์การจัดกลุ่มปัจจัยจิตพิสัย พฤติกรรมการตลาดและรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประเทศไทยเพื่อการพำนักระยะยาว. *วารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทรรศน์*, 39(153), 20-58.

- เพ็ญวารี วิจิตรเวชไพศาล, สุวิมล นภาพ่องกุล, และลัดดา ชัยศักดิ์เลิศ. (2559). ความแตกต่างของกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ. *วารสารวิจัย มทร. กรุงเทพฯ*, 10(2), 93-106.
- ภรณ์ีย์ พินันโสติกุล, และยูมิโกะ ยามาโมโตะ. (2562). ทักษะคิดของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนร่วมระหว่างผู้สอนชาวไทยและชาวญี่ปุ่น ในรายวิชาการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น. *วารสารเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษา*, 9(2), 26-40.
- มูลนิธิสถานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี. (2565). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน*. สืบค้นจาก <https://connected.org/foundation/>.
- วิเนส จันทะวงษ์ศรี และคณะ. (2562). การบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในมหาวิทยาลัยราชภัฏ. *วารสารราชชนก*, 16(36), 61-67.
- สมบัติ คชสิทธิ์, จันทน์ อินทรสุด, และธนกร สุวรรณพฤติ. (2560). การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนยุค THAILAND 4.0. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 7(2), 175-186.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สุทนต์ ศรีไธย์. (2551). *สถิติประยุกต์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาลี วัชรทายทอง. (2562). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- Japan Foundation. (2016). *ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย*. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/jfbangkok/>.
- Witthayasakphan, S. (2006). *Teaching Thai as a foreign language*. Chiang Mai: Ming Mueang.
- 梶浦真. (2015). *アクティブラーニングの基礎知識と活動的な授業づくりへのアプローチ*. Saitama: Kyouiku Houdou Publishing.